

den danske retsplejelovs § 178 ved ændringen i 1965. Bestemmelsen adskiller sig fra § 178 ved ikke at hjemle hensættelse i forvaring. En så kraftig foranstaltning har der hidtil ikke vist sig noget behov for, og det forekommer fremmed for grønlandsk retstradition.

I de tilfælde, hvor retten lader et vidne afhente ved politiet, jfr. nr. 2, vil det kunne ske, at vidnet holdes tilbage i politiets varetægt i et kort tidsrum, indtil fremstilling for retten kan ske.

Til §§ 21, 22, 23 og 24.

Bestemmelserne svarer til den gældende retsplejelovs kap. 2, §§ 18, 19, 20 og 21.

Til nr. 7.

Bestemmelsen er en følge af den foreslåede ændring til kap. 1, § 13, stk. 2, jfr. bemærkningerne til nr. 1.

Til nr. 8 og 9.

I den grønlandske retsplejelov er bestemmelserne om sagens forberedelse og behandling ved retten udformet bl. a. under hensyn til, at befolkningen i almindelighed ikke som i Danmark har adgang til advokatbistand. Retsformanden har en mere aktiv rolle med hensyn til vejledning af parterne under de forskellige led af sagsbehandlingen og med hensyn til tilvejebringelse af det grundlag, hvorpå retten skal træffe sin afgørelse. Sagsøger kan således få retsformandens vejledning til stævningens udfærdigelse, og hvis sagsøger udebliver fra et retsmøde, skønner retten, om sagen skal udsættes til fornyet indkaldelse af sagsøger, eller om sagen kan fremmes til dom vedrørende realiteten i sagen på det foreliggende grundlag. I praksis har disse bestemmelser ført til, at retterne har haft vanskeligt ved at få afviklet disse sager. Hvis retten har modtaget en mangelfuld stævning, er første skridt i sagen en indkaldelse af sagsøger med henblik på en fuldstændiggørelse af stævningen. Hvis dette ikke lykkes, enten fordi sagsøger ikke møder, eller fordi han ikke formår at gøre rede for sit krav, har kredsdommeren hidtil ikke haft anden mulighed end, enten at lade sagen bero på fornyede forsøg på at få kontakt med sagsøger, eller at indkalde sagsøgte for at prøve at få rede på, hvad sagen drejer sig om. I de tilfælde, hvor sagsøger er udeblevet fra et retsmøde, har retten været tilbøjelig til at udsætte sagen, hvis det foreliggende skriftlige materiale eventuelt suppleret med sagsøgte forklaring ikke har givet et billede af, hvad tvisten drejer sig om, idet det har været følt utilfredsstillende og vanskeligt at skulle træffe en realitetsafgørelse i enhver sag, uanset hvor dårligt

oplyst den er. Efter udkastets § 5, stk. 3, får kredsdommeren mulighed for at henlægge en helt utilfredsstillende stævning, hvis det trods forsøg på at få manglerne afhjulpet ikke viser sig muligt at få et anvendeligt grundlag for at gå videre med sagen. Sagsøger skal have underretning om, at sagen ikke vil blive fremmet på det foreliggende grundlag.

Til nr. 10.

Efter § 10, stk. 1, opretholdes den hidtidige ordning som en hovedregel i de tilfælde, hvor stævningen ikke afvises på forhånd, men sagsøger udebliver. Der er ikke samme generelle mødepligt for sagsøgere i Grønland som i Danmark, beroende på de vanskelige trafikale forhold og lange afstande. Retterne yder den service at rejse rundt, således at folk normalt ikke skal møde uden for deres bosted, og man hjælper parterne med at tilvejebringe de til pådømmelsen fornødne oplysninger. Den danske afvisningsordning hviler på helt andre principper, og det bør være en nødløsning i den grønlandske retspleje.

Retten får imidlertid efter stk. 3 mulighed for at afsige en afvisningsdom, hvis en udsættelse skønnes formålsløs, f. eks. fordi det er forsøgt, uden at sagsøger har indfundet sig, og hvis det foreliggende grundlag er helt utilfredsstillende med henblik på en realitetsafgørelse.

Til nr. 11.

Ændringen er en konsekvens af ændringsforslaget til kap. 3, § 5, jfr. forslagets nr. 8 og 9.

Til nr. 12.

Ændringen er af redaktionel karakter.

Til nr. 13.

Forslaget om adgang til at give bøder for unødigt trætte hænger sammen med, at der i Grønland ikke skal betales gebyrer, således at det ikke koster noget at bringe en sag for retten. Den frie adgang til domstolene er et vigtigt gode for borgerne, men det kan misbruges, og den ulejlighed, der forvoldes en modpart, vil ikke altid kunne dækkes ved pålæg af sagsomkostninger.

Til nr. 14.

De særlige regler for Nord- og Østgrønland om skifte er overflødige, efter at den vestgrønlandske arvelov er indført i disse landsdele.

Det findes hensigtsmæssigt at give mulighed for at henvide skifte af konkursbo og skifte mellem ægtefæller til en dansk skifteret, som man har det for dødsboer i henhold til den grønlandske arvelov, un-